

Kamrene

Kammeret bør ligge to til tre fingerbredder over manken. Men der er intet som at prøve sig frem: Et for stramt kammer trykker på torntappene. Ved et kammer, der er for bredt, har sadlen en for ringe liggeflade, således at trykket kun fordeler sig til få punkter. Afgørende er det korrekte middelmål. Kammeret behøver heller ikke ligge to finger over manken ved enhver hest, der er ekstreme tilfælde, hvor dette ikke er muligt. Rytteren skal så hele tiden kontrollere, at i det mindste kammeret ikke ligger på manken.”.

Har din hest ondt i ryggen?

Rytter og hest forandrer sig til stadighed. Derfor bør man til stadighed kontrollere sadlens position og være opmærksom på hestens adfærd:

- Er den uvillig?
- Vil den ikke gå fremad, men stritter den imod?
- Virrer den med hovedet?
- Spænder den i ryggen?
- Kan man ikke længere ride den over nakken?
- Hænger det ene ben ved springning (trækker den ikke begge skuldre op samtidig?)
- Går den lam?
- Undgår den børstens lette berøring ved striglingen?
- Flytter den ryggen?
- Kan man konstatere fordybninger i sadelpositionen (muskelsvind?)
- Har sadlen efterladt et aftryk på ryggen?

Kan du besvare et eller flere spørgsmål med "ja", bør en fagmand kontrollere sadlen.

Jo mere plads des bedre –
er en fejlslutning

Jo mere plads kammeret har, des mindre er sadlen påliggeflade.

Rytterens vægt rammer kun få steder på hestens ryg,

Den fordeler sig ikke. Derved kommer det på disse steder til en overbelastning af trykpunkter

Ved ny- eller ompolstring bør sadelmageren aftage puderne. Ellers kan polstringen blive uensartet

Kilde: St. Georg, Februar 2004
Udgivet af: STÜBBEN DANMARK A/S
Oversat og redigeret af:
Bent Neergaard

Spændinger og modsætninger opstår: Hver anden hest lider under en dårlig siddende sadel. Nogle heste kender oven i købet ikke nogen anden udvej end at støjle. Vi viser, hvordan en sadel ligger rigtig og hvad en god sadelmager holder øje med.

Forestil dig, at du vil binde ti køleskabe på hestens ryg – det svarer til ca. 240 kg. Akkurat så meget indvirker på hestens ryg, når rytter og hest galopperer. Nemlig rytterens vægt gange tre. Når så sadlen ikke passer ordentligt og vægten forplanter sig til et punkt på hestens ryg, er smerten forprogrammeret.

På et seminar på det tyske hesteakademi har tre kendte sadelproducenter råbet, hvad du skal være opmærksom på ved sadlen og tilpasningen.

Kop vidde kendskab

Om sadlen passer, afgør frem for alt de såkaldte "kopvidder". Disse befinder sig på sadelbommens forreste del, og bør ligge fladt bagved skulderen. – dvs. de må ikke være for stramme eller støde ind i skulderen. "Ca. 60% af alle sadler ligger for langt fremme", fortæller Ralph Stübgen, direktør for firmaet med samme navn. "Men samtidig må man ikke lade sig snyde af sadlens fleksible dele og puderne, der går ud over kopvidderne og skal ligge tæt." Hvis kopvidderne indbyrdes har den rette vinkel i forhold til hesten, ligger sadlens tyngdepunkt i den midterste tredjedel. Hvor tyngdepunktet er, kan meget nemt konstateres: Lad et lille metalrør glide hen over sadelfluden. Det bliver liggende i tyngdepunktet.

Ved nyindkøb er der brug for en fagmand. En god sadelmager ser sadlen på hesten i hestens omgivelser: Er kammeret for småt eller for stort, ligger sadlen i tyngdepunktet og ligger den jævn? (Tip: køр med hånden ind under sadlen.) Fagmanden har brug for at vide, hvilken disciplin du vil ride med sadlen, hvilken legemsstørrelse og figur du har.

(Tip: køр med hånden ind under sadlen.) Fagmanden har brug for at vide, hvilken disciplin du vil ride med sadlen, hvilken legemsstørrelse og figur hvilken race, størrelse og hvilken alder hesten har og om den er en rektangulær eller kvadrathest.

Desuden er det vigtigt, om hesten har meget eller lidt manke, stejl eller skrå skulder, er rund- eller fladribbet, har andre særlige kendetegn eller er svajrygget. Mest ideel er det, når sadelmageren tager et stort udvalg med. Apropos: En god faghandler kendetegnes ved, at han kan tilbyde forskellige mærker og størrelser – og såfremt der ikke er nogen passende sadel iblandt dem, vil forhandleren foreslå en kort leveringstid i stedet for at pådutte rytteren en upassende model. Lad være med at være for fikseret på et bestemt mærke – hver producent anvender forskellige sadelbomme, således at det ønskede mærke ikke absolut passer til netop din hest. Da også punkterne er forskellige fra producent til producent, har sadlerne forskellige målangivelse ved kammerstørrelsen.

Sadel pude mål

For at imødegå trykpunkter, skal puderne være fyldt ensartet. "du kan fornemme det, når du kører ned langs sadelpudens højre og venstre side.

Hovedfejl: Puderne er polstret for meget i midten". Om sadlen virkelig ligger jævnt på hesten, ser rytteren, når han rider uden sadelunderlag. Der hvor sadlen ligger på, bør hesten have svedt ensartet. Tørre områder tyder på, at sadlen enten slet ikke ligger på eller trykker så meget på hesten, at der ikke er blodcirkulation de steder – og at der derfor ikke kan afgives varme. En god sadelmager prøver sadlen ikke kun på en stående hest, men lader rytteren tage et par runder med den på. Føler rytter og hest, at de har det godt med sadlen? Ligger den stadig godt efter 10 minutter eller støder den mod skulderen ved vendinger eller mod hestens hofepukkel? En rytter, der kender sin hest, vil hurtig konstatere, hvor tilfreds hesten er med denne sadel. Hvis du kun må anvende sadlen med underlag, tager du bedst et rent sadelunderlag. På grundlag af snavset kan du se, om sadlen ligger jævnt på. Det mest almindelige fyldemateriale til puderne er stadig uld. Skum har den ulempe, at sadlen skal ligge 100% korrekt fra starten af, da den heller ikke efter længere tids brug tilpasser sig hestens ryg. Efter at sadlen er blevet taget af, vender skummet tilbage til sin oprindelige form. "Luftpuderne er endnu ikke modnet færdig", forklarer direktøren fra Kieffer, Hjalmar Conzet, "fordi de ikke holder på luften i det lange løb."

Dirk Kannemeier fraråder en hyppig ompolstring. "Kun hvis sadlen ikke passer eller puderne er for hårde, bør man ompolstre – en god sadelmager prøver en tid efter ompolstringen, når fyldet har sat sig en smule, om sadlen stadig passer. Først efter to år ville jeg udskifte materialet helt, da ulden så kan være klumpet og trykke." Når du afleverer din sadel til ompolstring, bed sadelmageren om, at han helt fjerner puderne fra sadlen. I modsat fald kan ompolstringen blive uensartet. Mange sadelmagere undgår dette arbejde, da det kræver ca. 3 gange så meget tid.

Tykk og brede puder virker særlig bløde ved første øjekast, men lad være med at tro på, at disse sørger for en bedre vægtfordeling. Sæt dig på en stol med en stor pude og læg din hånd ind under", anbefaler Ralph Stübgen, "du vil kun mærke din vægt der, hvor du også virkelig sidder."

Alle sadelproducenter er enige om: Også under sadlen hører der kun tynde sadelunderlag for at sadlen skal ligge optimalt.

Vær venlig at tage plads – men vær forsigtig!

Ikke kun hesten, men også rytteren skal kunne komme overens med sadlen – når han sidder forkrampet, kan han næppe fremme, at hesten skal give los. "Dybe sadler med håndtag er de rene siddeproteser", skælder Michael Putz ud, der tidligere var leder af Westfälische Reit- und Fahrtschule, "de tvinger rytteren ofte ned i et stole- eller spalte-sæde. Tendensen går desværre mere og mere i retning af et strakt sæde."

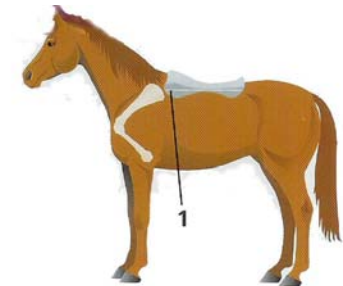
Enhver normal gennemsnitsrytter skal tvinge sig ned i en for ham unaturlig position.

For at sadlen i løbet af tiden ikke bliver skæv, er det en god ide med en opsidningshjælp. "Det værste ved opsidningen er, at trække sig op med den ene hånd på sadelkransen bagpå", forklarer Dirk Kannemeier, "på denne måde belaster man både sadel og hest ekstremt ensidigt. Man bør i det mindste lægge højre hånd over sadlens midte og holde fast med venstre hånd."

Et yderligere must for en symmetrisk sadel er: Altid at efterjustere gjordene på begge sider. Hestens naturlige skævhed kan en sadelmager ikke udligne ved en ompolstring, ellers skævrides først for alvor. Rytteren skal træne sin hest således, at hestens svage side styrkes. Samarbejdet mellem osteopat og fysioterapeut, træneren og sadelmageren er her af særlig stor hjælp.

1. Således ser en stålfejersadelbom ud. Kopvidderne

Sådan skal sadlen ligge: Kopvidderne (1) støder ikke mod skulderne, kammeret er langt nok væk fra rygsøjlen, og alligevel ligger sadlen på fra foran til bagpå (det mørkegrå).

stübgen

Når det napper i ryggen, ser nogle heste kun en udvej: at stejle